

DÉLMAGYARORSZÁG

77. évfolyam, 231. szám
1987. október 1., csütörtök

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Jelentős kutatási eredmények az SZBK-ban

Tegnap, szerdán délután sajtótájékoztatót rendeztek a Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Biológiai Központjában. Alföldi Lajos főigazgató elmondta, hogy mivel az új kormányprogramban is hangsúlyt kap a színvonalas alap kutatás támogatásának igénye, az SZBK kötelessége, hogy bemutassa a legutóbbi kutatási eredményeket. A tájékoztatón hat, nemzetközi érdeklődésre számot tartó kutatási téma felelőse beszélt munkájáról, összegezte az eredményeket, és vázolta a lehetséges elképzeléseket.

Menczel László a herbicid rezisztens kultúrnövények előállítására szövettenyésztési és génszétválasztási eljárásokkal elnevezésű kutatási témáról beszélt. A modern mezőgazdaságban használatos gyomirtó szerek nem szelektívek, vagyis a kultúrnövények is érzékenyek a gyomirtóra. Az utóbbi néhány évben kifejlesztett biotechnológiai eljárások alkalmasak arra, hogy az érzékeny kultúrnövényekbe beépítsék a kívánt gyomirtó szerrel szembeni ellenálló képességet. Ilyen módon az új szerek alkalmazási körét ki lehet terjeszteni különböző kultúrfajokra. Az SZBK-ban mintegy öt éve foglalkoznak ezzel a témával. Modellkísérleti rendszerben kidolgoztak egy olyan szelekciós eljárást, amellyel a fotoszintézist gátló gyomirtó szerekkel szemben ellenálló növényeket lehet előállítani. Sikertörténeteként szövetenyésztési módszerekkel több gyomirtóval szemben ellenálló mutáns növényeket léteztünk, majd ezt a munkát kiterjesztették búzára is. Több atrazin rezisztens búzmutánt állítottak elő, ezek szibériai vizsgálata most folyik.

Patthy László a plazminogén aktivátort mutatta be. A fejlett ipari országokban a halálokok listáján az érelzáródást okozó tromboembóliás betegségek (például szívinfarktus) vezetnek. Egészséges szervezetben a véráramba kerülő vérrög, trombus feloldásáról, és így a véráram útjának szabadon tartásáról a plazminogén aktivátor rendszer gondoskodik. Az SZBK kutatócsoportjának munkája jelentősen hozzájárult a rendszer működésének megértéséhez, s annak tisztázásához, hogy miért képes a vérrög feloldására anélkül, hogy a vér más alkotóelemeit megtagadná. Sajnálatos, hogy a kutatási eredmények hazai gyakorlati alkalmazására nem kerülhetett időben sor. Ma már — a nagy forgalom reményében — több tucat nagy nyugati biotechnológiai vállalat, gyógyszerárteremléklistáján szerepel a szöveti típusú plazminogén aktivátor gyógyászati célú felhasználásának engedélyezése várván.

Nemzetközi tanácskozás

Jegyzőkönyv aláírásával fejeződött be a szocialista országok kulturális miniszterhelyetteseinek értekezlete szerdán Keszthelyen, a Festetics kastélyban. A kultúra anyagi-műszaki-technikai bázisának időszerű kérdéseivel foglalkozó kétnapos konferencián tíz ország képviseltette magát.

Legfontosabb, hogy a résztvevő államok gazdaságirányítási rendszerében bevezetett kisebb-nagyobb

a biofizika, a génszétválasztás és a genetika módszereivel is vizsgálhatók. A hidrogén a lehető legegyszerűbb reakciókat katalizálja, amelyet enzim egyáltalán katalizálhat: protonokat és elektronokat egyesít hidrogénné, illetve a fordított reakcióban protonokká és elektronokká bontja a hidrogént. Ezért a reakció vizsgálata az enzimek működésének jobb megismerését is elősegíti. Az SZBK-ban két mikroorganizmussal foglalkoznak részletesebben (hidrogenázok csak baktériumokban találhatóak). Az egyik egy fotoszintetizáló baktérium, ennek hidrogenáz stabil, hosszú időn át tárolható, oxigénre viszonylag érzéketlen, könnyen előállítható enzim, ezt a hidrogenázok szerkezetének megismerését célzó kutatásokban használják fel. A másik mikroorganizmus a kutatócsoport által izolált baktériumtörzs, melyet a biogáztermelésben hasznosítanak, s erre az eljárásra a szegedi Biotechnika Rt.-vel közösen szabadalmi oltalmat kértek.

Farkas Tibor kutatócsoportja azt vizsgálta, hogy a halfogvasztás hogyan hat a kardiovaszkuláris betegségekre. A tudományos vizsgálatok bebizonyították, hogy a busaolaj az érfal általános állapotát jelentős mértékben javítja. A Szegedi Biológiai Központban hagyományosan világszínvonalú kutatások folynak. Az elmélyült és eredményes munka folytatásának legnagyobb akadályát a mind jobban jelentkező pénztelenség. A kutatóhely éves költségvetése mindössze 75 millió forint, a dolgozók ma abban bíznak, hogy ez az összeg legalább nem fog csökkenni.

D.I.

Ülést tartott a TOT elnöksége

A Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának elnöksége szerdán, Szabó István elnökletével Budapesten ülést tartott. A testület megvitatta a Tszker tevékenységét, tárgyalta a mezőgazdasági termelőszövetkezeti jogszabályok módosításával kapcsolatos kérdésekről és javaslatot tett az egészségmegőrzés hosszú távra szóló társadalmi programjából adódó feladatok megvalósítására.

A tsz-ek összes áruforgalmából a Tszker 7-8 százalékos aránnyal részesedik. A forgalom több mint 90 százalékát a vállalat megyei központjai bonyolítják le. Növekszik a kereskedelmi szervezet exporttevékenységéből származó bevétel: tavaly 2,9 milliárd forintot tett ki a kivitelt értéke, s ez 850 millió forinttal haladta meg az egy évvel korábbit. A konvertibilis exportforgalom értéke tavaly 3 millió dollár volt. A vállalat új szolgáltatásokkal is bővítette tevékenységét. Gépbér-

Környezet- technológiai napok

Szerdán az építők székfőzésében megkezdődött a magyar-osztrák környezet-technológiai napok programozata.

A tanácskozáson — amely folytatása a tavaly Bécsben megrendezett kelet-nyugati környezetvédelmi szimpóziumnak — több mint ezren vesznek részt. A magyar és az osztrák szakemberek mellett jelen vannak Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, az NDK és a Szovjetunió cégeinek, vállalatainak képviselői is. A háromnapos eszmecsere során a résztvevők a környezettechnológia különböző kérdéseivel, így egyebek között a légszennyezés mérséklésére kidolgozott új eljárásokkal, az energiatakarékos szennyvíztisztítással, a hulladékok újrahasznosításával foglalkoznak.

Kádár János és Németh Károly találkozott Franz Vranitzkyval

Elutazott az osztrák szövetségi kancellár

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt főtitkára, az Elnöki Tanács tagja szerdán délelőtt a Parlament nándorfehérvári termében találkozott Franz Vranitzkyval, az Osztrák Köztársaság hivatalos látogatáson hazánkban tartózkodó szövetségi kancellárjával.

A szívélyes légkörű megbeszélésen megelegedéssel szövegezték az élet minden területére kiterjedő jószomszédi kapcsolatok eredményeiről. Kifejezték készségüket a mindketten nép javát szolgáló együttműködés fejlesztésére, és megvizsgálták a jó viszony további elmélyítésének lehetőségeit.

Részletesen foglalkoztak a nemzetközi élet időszerű kérdéseivel. Hangsúlyozták, hogy korunk sürgető követelménye a béke biztosítása és a fegyverkezési verseny csökkentése. Üdvözölték a nemzetközi helyzetben, a leszerelés kérdéseiben tapasztalható kedvező fejleményeket. Rámutattak, hogy a különböző társadalmi berendezkedésű országok közötti békés együttműködés, köztük hazánk és Ausztria kapcsolatai, érdemlegesen hozzájárulnak a népek közötti bizalom, a nemzetközi biztonság erősítéséhez.

A találkozóon jelen volt Grósz Károly, a Minisztertanács elnöke, valamint Nagy János hazánk bécsi és Arthur Agstner, az Osztrák Köztársaság budapesti nagykövete.

Németh Károly, az Elnöki Tanács elnöke ugyancsak a délelőtti órákban találkozott az osztrák szövetségi kancellárral.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Hiányzó üzlethelyiségek a belvárosban

Régi óta, Szeged belvárosában nincs elegendő olyan üres helyiség, ahol üzletet lehetne kialakítani. A legtöbb vállalkozó, szolgáltató, intézmény, vállalat és magánszemély ugyanis a Kiskörúton belül szerele bérlelményt szeretne.

Valójában mi a helyzet, hogyan változott Szeged helyiséggazdálkodása az 1984-ben megjelent rendelet, szabályozó paragrafusai óta? Tájékoztatót Timár Lászlótól, a tanács lakásosztályának vezetőjétől kértünk.

— A helyiséggazdálkodásra vonatkozó rendelkezések pénzügyi, pontosabban üzleti alapokra helyezték ezt a kérdést, ami azért is tart

közérdeklődésre számot, mert a kereskedelem, a szolgáltatások színvonalának növelésében mindenki érdekelt. Ezenkívül köztudott, a vállalkozások növekedésével az üres helyiségek iránti igény

nőtt. Pályázaton dől el a négyzetméterek sorsa, és aki a legnagyobb összeget kínálja, azé a bolt.

— Miből lehet válogatni?
— Az új lakótelepeken, peremkerületekben sok az üres üzletnek való helyiség. Ott lehet válogatni. A belvárosban más a helyzet. A Széchenyi tér környékén, az Oskola utcában nincs mit bérbeadni, pedig nagy összegeket kínálnak.

— Ismertetné az árviszonyokat?
— Az Oskola utcában egy kis trafikót 1 millió 138 ezer forintért vettek bérebe, pedig a helyiség kikiáltási ára csak 618 ezer forint volt. Ugyanott a 700 ezer forintos alapterületi díjat licitálással másfél millió forinttal tornázták fel. Makkosház városrészben pedig ott állnak az üres pavilonok, a nyolcból csak hármat vettek ki. Erdekes módon a Bartók Béla téren csak alapon kelt el három pavilon, úgy látszik ez a vidék a vállalkozók szemével nézve már kiesik a bűvös belvárosból.

— Miért csak a Kiskörúton belül van értéke a helynek?
— Aki pénzt valamibe befekteti, minél előbb hasznot szeretne látni. A forgalom pedig a belvárosban a legnagyobb.

— A helyiséggazdálkodás milyen hasznot hoz a városnak?
— Több lett ebből a tanács bevétele, ám meg kell mondani, a magasabb bérlelménytírfák nem eredm-

nyezték azt, hogy a vállalatok, intézmények raktárakat szabadítsanak fel, és kínálják üzletek kialakítására. Csak egy dohányraktár ürtült meg. Egyébként a cégek is átadhatják helyiségeiket magánszemélyeknek jó pénzért, de ehhez a tranzakcióhoz a tanácsnak hozzá kell járulnia. Általában nem szívesen mondanak le a már birtokolt négyzetméterekről.

— Mi a helyzet az irodákkal?
— Nagyon sok szolgáltató cég Budapestről Szegedre települne, kirendeltséget nyitna. Például az Interpress, Konzumex, a kereskedelmi kamara. Kikötésük, csak forgalmas helyre költöznek le, ilyet pedig nem tudunk kínálni. Ha a tanács Oskola utcában nincs mit bérbeadni, pedig nagy összeget megérné, hogy irodaházat építsünk. Sajnos, a jelenlegi gazdasági helyzetben a város erre nem vállalkozhat.

— A pályázati rendszernek melyek az előnyei?
— Nyilvánosság előtt történik a licitálás, a hatóságot nem valódhatják „bundával”. Célunk, hogy a jövőben a nyilvános versenytárgyalásokat kiszélesítsük, a pályázatokat az újságban meghirdetjük.

— Miképp tudnak eleget tenni a kereskedelempolitikai elvárásoknak?
— A társhatóságokkal megbeszéljük, hogy a megürült helyiségeket milyen célra bocsátjuk árverésre. A legtöbb boltot a butikosok, a trafikosok keresik.

— A jelenlegi belvárosi helyzet ígér-e javulást?
— Új építkezésekre nem számíthatunk, talán csak akkor javul a helyzet, ha a vállalatok, intézmények bérbe adnak üzlethelyiségekből egy-egy részt, így a kereskedelem jobb „albérleti” viszonyt alakít ki.